

Forfatter: Aakjær, Jeppe

Titel: Vesterfra

Citation: Aakjær, Jeppe: "Vesterfra", i Aakjær, Jeppe: *Vadmelsfolk ; Af Gammel Jehannes hans Bivelskistaarri ; Esper Tækki*. - 1919, Gyldendal, 1918-19, s. 22. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-aakjaer07tom-shoot-workid54661/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: *Vadmelsfolk ; Af Gammel Jehannes hans Bivelskistaarri ; Esper Tækki*. - 1919

VESTERFRA

(1905)

FROSTVINDEN svøbte med sviende Slag om den gamle Hedekros frønnede Hjørnesioiper og rusked vredt i det aiskallede, blaa Brædt med Privilegiumsbetegnelsen, der hang og dingled i et Par rustne Stabler over Indgangsdøren. Smaa vildfarne Vindstød kom pilende ind i Vinkel-Læet mellem Kostalden og Stuehuset, hvor de jog med den spildte Hakkeise, saa den hvirvled med klinger Metal-lyd hen over de rimede Sten. En lavbenet Bondekøter kom fram ad Bagdøren og vejred med løftede Næsebor hen mod nogle Graaspurve, der stod og gav Hals over et Par Hestepærer; med en kuldskjær misfornøjet Piben trak Hunden sig atter tilbage fra Dørtrinnet.

Inde i Skjænkestuen sad den gamle Kromand i den tykke Faareskindstrøje mortensene og ventede paa Bid.

Ikke een Gjæst havde været der hele Dagen, og nu var det snart Aften. Tre Gange havde han gjennemlæst „Folkebladet“s Avertissementssider lige fra „Grisepriser“ til „Ligkister“; ved hvert Punktum havde han stempet en Spytstraale ned i Gulvjælene mellem sine Krampetræsko, saa de nu var nær ved at kunne sejle; for at faa Has paa den krybende Tid kasted han ogsaa et Blik paa den øvrige Del af Bladet. Der var i Eks. et „Delegeret“-Møde; nejtak, dje Politik og dje Skidt — det kunde de gjerne ha for ham! Det var bare til at sætte Splid mellem Folk. Der kom jo ikke nær saa mange til Kros som i førmod-dage — det var misæl den forbandede Politiks Skyld, det var saa meget sikker. — Kromanden lod Øjnene løbe læn-

gere ned ad Bladet: „Indbrudstyveri paa — hvad Fanden var det, der stod? Døsse-ringen — —“.

Kromanden begyndte at læse med minrende Læber. Kort efter satte han dog atter et kraftigt Punktum ned i Gulvjælene og saa for hundrede Gang ned over Vejen ud mellem to armtykke Istappe, der hang ned for Ruderne.

„Ser vi det! En Vogn!“

Kromanden bøjed Nakken længere og længere tilbage for at følge Vognens Gang saa langt som muligt.

De grimme Istappe, der snart spærred Synet for al Ting! Han skulde nok have dem gazet efter med Egekjæppen endnu en Gang.

Kort efter rumled en tung Vogn op for Indgangsdøren; de smaa „Russere“ damped voldsomt ud af Næseborene; deres Manke og Øren var randed af Rimkrystaller. Hestene førtes ind i Stalden. Kusken, der paa de vældige fastspændte Sække bag i Vognen saa ud til at være Uldopkjøber, drøned ind ad Forstuedøren og videre frem i Skjænkestuen.

Kromanden havde allerede sluppet sin Avis og rejst sig halvt op i Knæene for at hente den Gjenstand, som Gjæsten vel maatte rekvirere. Uldmanden, der var rund og bævrende som en af sine egne Tosække, gjorde dog ikke Mine til at „bestille“ noget; derimod slængte han sig om i Bænkkrøgen, saa det knaged i Panelværket, stødte sin Haand ned i Kappelommen og fremtog noget, der var indsvøbt i en Avis, og som viste sig at være Smørrebrød, der var bleven helt krumt i den stærke Kælde.

Med den bedste Samvittighed al Verden gav han sig til at spise.

Kromanden skjæved lidt til ham og lod ham foreløbig tygge i Fred. Uldmennesket sad og stirred ud af Vinduet, som aned han slet ikke Kromandens Tilværelse. Saadan gik et Kvarters Tid. Da beslutted Kromanden at sende en Føler ud.

„Det maa være noget grimt Føre i Dag,“ sa han.

„Naa—aa?“ brummed Uldsækken gjennem den sidste Mundfuld.

„Ja, det bliver minsæl haardere Vejrlig endnu, det kan a mærk paa æ Lopper,“ fortsatte Kromanden.

„Det var Fandens!“ sa Uldmanden og rensed Gummerne med et Slag af Tongen.

„Jow, a ynder det minnsæl ett, naar de søger allfor nær te æ Skind.“

„Nej, saagu,“ sa Uldmanden og udstrakte sin Haand efter Husets Tobakskasse, der stod i Bænkroggen.

„Sikken en Kjæltring!“ tænkte Kromanden, vil han være det bekjendt at bruge ens Tobak ogsaa, uden at nyde den ringeste Gjenstand.

Uldmanden stopped og tændte, satte sig mageligt til Rette og blev ved at stirre ud af Vinduet.

Som i en Art Aandsiraværelse famled Kromanden sig til et Ringspil, der laa lidt fra ham, rejste sig op, gik ud i Stuen og gjorde nogle klodsede Kast efter en Krog, der var fastgjort i Sidevæggen. Kun en enkelt af Ringene blev hængende i Grebet; de fleste faldt mod Gulvet under meget Speltakel.

Nu blev Uldsækken opmærksom; med en folderig Drejning i Tyrehalsen spurgte han Kromanden, hvad det var til.

„Aa,“ svared Kromanden med et enfoldigt Tonefald, „det er saadan no Komedi, de har hittet paa for Folk, der vil sætte et bitte Væddesmaal. Men en forstaar sig jo for lidt paa det. Har du noget Vid om det?“

„Hvor skuld a ha det fræl“ svared Uldmanden og buidred hen over Gulvet, saa Brædderne gimped.

„Ja tho,“ vedblev Kromanden, „det kan da aldrig skralde højt: skal vi forsøge lige et jenle Kast imod hinanden?“

„Lad gaa,“ svared Uldmanden.

„Ja, a mener saadan for Alvor da — om en bitte Gjenstand?“ vedblev Kromanden.

„Ja, aaeja,“ svared Uldmanden. De blev enige om Vilkaarene: Ti Ringe i ti Kast; den, der havde flest Ringe paa Krog, havde vundet.

Kromanden lagde for. Nu var der ikke længere noget klodset i hans Kast. Med en Alvor, som gjaldt det mindst en Tønde Guld, og med en Sikkerhed, som havde han aldrig foretaget sig andet, sendte han Ring paa Ring ind i Krogens Greb, mens han langsomt og højtideligt talte: „En — to — tre —“

Uldmanden havde taget Opstilling et Par Skridt fra

ham; efterhaanden som den ene Ring efter den anden klirred ind om Jærnkrogen, havde hans Ansigt faaet et sygt, veivilligt Udseende, der bredte sig til et stygt Smil hen over Mund og Kindben. Først da en Ring laarmed mod Gulvbrædderne, afløstes Smilet af et Blink, som naar man hugger en Gnist af en Flintesten.

„Saa for Satan!“ sa Kromanden, iar han atter gik videre i Tællingen.

Det var hans eneste „Forbier“. I ni Kast havde ikke een Ring svigtet ham; i det tiende kun denne ene.

Med dette Resultat rakte han Spillet til sin Modpart med et Blik som en Lommetyvs.

Uldmanden smed Kjærekappen og endnu et Par Frakker og tog fat.

„Ho—hoh!“ tænkte Kromanden allerede ved Gjaestens første Kast, „han er nok ikke et rent Barn heller!“ Uldmanden stod i Skjortærmer og slangede Ryggen som en Fægter; med smaa, sirlige Bevægelser og fjedrende sig frem og tilbage paa den store Taa smækked han Ringen over Stablen, som man kaster Løkken om et Dyrs Horn; hans Øjne var nu stive og udsaaende; hans Mund stod aaben, og Underlæben blev længere i Kastet, som vilde han føre Ringen til Maalet ved sit Aandepust.

I Modsætning til Kromanden talte han ikke Slagene; saa sikker var han paa sin Sejr. Kromanden blev mere og mere grøn i Synet, han forsøgte at lade være at se paa det, men stod i næste Øjeblik alligevel og saa storglørende fra Kasteren til Krogen, idet han flyttede Øjnene med smaa arrige Nakkeryk, indtil Spillet var ude. I ti Kast havde ikke een Ring glippet Maalet.

Nu først mødtes deres Ræveøjne.

Kromanden: „Hvor er de iræ?“

Uldmennesket, med et Slæng: „A er vejsterfræ.“